

Stane:

Za celo leto K 30—
za pol leta K 15—
za četrt leta K 7:50
za 1 mesec K 2:50

Posamezna številka 1 K.

Uredništvo in upravništvo je v
Ptuju, Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 44

Ptuj, 31. oktobra 1920

II. letnik

Redne gledališke predstave v Ptuju.

V sredo, dne 3. novembra se prične redno gostovanje mariborskega gledališča v Ptuju. Uprizori se kot otvoritveno gostovanje Ivan Cankarjev:

Kralj na Betajnovi.

Začetek točno ob 20. uri (8. uri zvečer.)
Cene bodo relativno nizke, tako da bo posečanje predstav omogočeno vsem slojem.

Pred volitvami.

Volilni dan za konstituantno, 28. november, se bliža. Dve leti smo čakali teh volitev. Te volitve naj bi bila važne kakor nikake druge. Saj imajo poslanci, izvoljeni pri teh volitvah, določiti najvažnejšo podlago naši novi državi. Ti poslanci namreč naj določijo temeljne zakone naše države, naj določijo, kako hočemo, da se vlada v naši državi, kako hočemo, da se upravlja naša država.

Vsak volilec ima sveto dolžnost, da dobro

in vestno premisli, komu odda svoj glas. Vsak volilec se naj zaveda, da si on sam po izvoljenih poslancih ustvarja zakone in postave, po katerih se bo moral ravnati. Ako se mu zde marsikatera naredba trde, morda celo prehude, naj ve, da si je kolikor toliko sam kriv teh naredb. Saj so izdali te naredb od ljudstva izvoljeni poslanci ministri, torej tisti, za ktere je bilo največ volilcev.

Naši dosedanji zastopniki v Beogradu, ki že skoro dve leti urejujejo našo kraljevino, pravzaprav niso izvoljeni od ljudstva. Volitve pred 2 letoma niso bile mogoče. Zato so posamezne stranke sporazumno poslale po svoji moči primerno število poslancev v Beograd. Sedaj pa naj bi ljudstvo samo izvolilo svoje zastopnike.

Ker pride na približno 30 tisoč prebivalcev eden poslanec, je jasno, da se morajo volilec zediniti, koga hočejo poveriti s svojim zaupanjem. Družijo se radi tega volilec v večje skupine, tvorijo se razne stranke, ki si ustvarijo, kako pravimo, svoj program. Kdor je s tem programom zadovoljen, se pridruži oni stranki. Zato pa je dolžnost vsakega volilca, da si ogleda programe raznih strank, da pa tudi premisli, ali ima dotična stranka tudi resen namen, voljo in moč, da izvrši svoj namen. Zakaj zgoditi bi se utegnilo, da kaka stranka dosti obeta, da si pridobi čim več privrženec, druga zopet obeta stvari, ki so všeč volilcem ali izvršiti obetov že v naprej ne namerava. Iz vsega tega vidimo, da odločitev ni lahka, da zahteva mnogo treznega premisleka in obilo razsodnosti.

Volilno gibanje se je začelo. Večina naših volilcev je imela že priliko, kako so jih za-

stari kralj, prav slabo mu je šlo, štiri dežele je že izgubil.

Prisla je kraljčina k fantu, ki je na peči z mačkami oral in mu je dejala: „Glej, ti se kar doma s temi mačkami pečaš, očetu gre pa tako slabo na vojski, da je že štiri dežele izgubil!“ A fant pravi: „Zdaj sem spet jezen, ni mi treba pet dni prinesiti jesti.“ Od znotraj zatakne vrata, vzame zlato uzdo, skoči doli skozi okno in gre na tisti travnik, potrese zlato uzdo, pride tisti zlati konj in prinese za kralja zlato obleko, orožje in kar je bilo za kralja potreba. Konja osedla in ga zajaše, naenkrat kakor blisk sta bila na vojski. Ko prideta do sovražnika, sta se tako hudo z njim bojevala, da sta naenkrat tiste izgubljene štiri dežele nazaj pridobila in še druge štiri pribojevala. Spet jim je hotel kar na tistem pobegniti z bojišča, pa stari kralj je rekel: „Moramo ga dobiti, kdo je, če ne, skusimo ga raniti.“

Vojaki naredijo kolobar, da bi ga zajeli v sredo, on jima je pa z roko mahal, naj bi mu prostor naredili, toda mu ga niso. Požene konja, da bi skočil čez kolobar, a tedaj ga jeden vojakov udari z mečem po nogi, da ga je ranil. Stari kralj ročno priskoči in potegne z vratu robec, da princu obvežejo rano, princ pa naglo konja zajaše in zgineta vojakom in kralju izpred oči. Gre na tisti travnik, sleče princvsko obleko in obleče navadno, pobere v torbo svoje mačke in gre domov za peč z mačkami oral. Ko je vojska minila, pridejo vsi kralji in večji go-

stopniki raznih strank vabili v svojo stranko.

V glavnem imamo 4 stranke, ki se potejajo za politično moč. Je to prvič narodna ali demokratska stranka. Ta pravi: Človeška družba, kakor tudi država sestoji iz najrazličnejših stanov. Ako hočemo, da se družbi, državi dobro godi, moramo skrbeti za vse njene stanovce, da more vsak primerno živeti, da se nikdo ne zapostavlja, nikdo na stroške drugih čezmerno ne povzdiga. Drugič imamo Samostojno kmetijsko stranko, ki zahteva, naj o kmetijskih stvareh odločajo kmetje sami in ne ljudje (niti duhovniki niti razumniki), ki niso v ozki stiki s kmetom, ki bajé ne poznajo dobro kmeta in ga bajé več ali manj le za se izrabljajo. Tretjič imamo klerikalno stranko, ki se imenuje tudi kmetijska. V njej hočejo vladati duhovniki, torej en stan, zastopniki drugih stanov pridejo v poštev, kolikor se njim podvržejo. Moč, ki jo imajo po svojem poklicu v cerkvi, hočejo raztegniti tudi na posvetne panoge. — Četrta stranka je socialno-demokratska stranka. Ta zahteva, da dobi politično moč v svoje roke delavstvo, stanove in imetje hoče zenačiti. Poleg teh glavnih strank so se pojavile v zadnjem času še dve stranki: narodno socialna stranka in pa komunisti. Narodno socialna stranka je bolj stanovska stranka za srednji stan, posebno pa za begunce, obrača se proti kapitalu, gmotnemu in duševnemu. Komunisti bi pa najrajši vse dobrate tega sveta med seboj razdelili in neprivoščili drugim, kar zahtevajo za se.

Ako smo si torej naše politične stranke nekoliko natančneje ogledali, smo videli, da ima najširšo podlago jugoslovanska demo-

spodi na kosilo k temu kralju, da mu voščijo srečo in blagoslov. Uganjali so tudi vse vrste burke in eden poreče kralju: „Kje imate pa mladega kralja?“ Stari je dejal: „Pustimo ga, naj z mačkami orje!“ Vsi so začeli: „Naj k nam pride, da bo tukaj z mačkami oral, da se mu bomo smejali.“ Gre starejši kralj po njega, toda ni šel rad: komaj ga je spravil. Pripelje svoje mačke v sobo, kjer so bili kralji in večji gospodje, in eden ga vpraša: „Ali je kaj huda ta žival?“ Pravi: „Huda!“ Potem jedno malo za rep stisne, pa je tako zamijavkala, da so se vsi zgenili. Potlej je začel orati z njimi, se mu je pa jedna hlačnica gori zavila in videli so kralji nogo obvezano. Kralj pa ga vpraša: „Kaj si naredil na nogi?“ On odgovori: „Ta žival me je ugriznila.“

Kralj pa je poznal svoj robec, in drugi, da so ga na vojski ranili, potlej so ga na mizo posadili in spoznali za kralja. Sedaj jim je tudi povedal, kako se mu je godilo, da je dobil mesengastega, srebrnega in zlatega konja. Vzel je svoje uzde in je šel na dvorišče, tukaj so ga že čakali vsi trije konji in so mu rekli: „Sedaj nam moraš vsem glave posekati!“ On jim je pa dejal: „Kako vam bom glave posekal, ko ste mi storili toliko dobrega?“ Konji so dejali: „Če nam ti glav ne posekaš, bomo pa mi tebe umorili!“ Potlej je vsakemu glavo odsekal in so se izprevergli v tri kralje in so mu rekli: „Sedaj si nas rešil!“ Potem so šli, da ni vedel kam. Fant pa je ostal na dvoru in je tukaj kraljeval do smrti.

Pripovedka o fantu, ki je z mačkami oral.

(Nadaljevanje in konec.)

Napovedali pa so staremu kralju drugi knezi vojsko. Mladi kralj pa pravi: „Sem že jezen, imam že dosti, ni mi treba štiri dni nič prinesiti!“ Od notraj zatakne vrata, vzame tisto srebrno uzdo, skoči skozi okno in gre na tisti travnik, potrese zlato uzdo in prišel je tisti srebrni konj, prinesel, kar je bilo za princa treba obleke. Sleče svojo navadno obleko, obleče princvsko, vsedla konja in zaježdi. Tako ročno sta bila na vojski kakor blisk in začel se je s sovražnikom vojskovati, tako da je kmalu dobil tiste tri dežele nazaj in še tri druge pribojeval. Potlej je kar ročno z bojišča izginil, tako da niso nič vedeli, kdaj. Ko pride spet na travnik, sleče se in ročno gre domov na peč z mačkami oral. Ko odpahne vrata, naglo mu prinese kraljčina jesti, bila je prav vesela in mu je rekla: „O kako gre našemu očetu dobro. So že izgubljene tri dežele dobili nazaj in še tri druge privojskovali.“ Fant se je pa na tistem smejal.

Potem je bil nekaj časa mir, pa spet so kralji novemu kralju napovedali vojsko, kajti vsak novi kralj si mora krono zaslužiti z vojsko, tako si jo mora tudi ta. Zbrali so se vsi sosedni kralji in so se začeli proti njemu vojskovati. Spet se je stari kralj moral iti vojskovati; z mladimi bilo nič, samo na peči je z mačkami oral. Hudo se je bojeval

kratska stranka. Ker ni ne stanovska ne verska stranka, ne sme skrbeti v prvi vrsti le za kateri posamezni stan na škodo drugih. Njena velika naloga je prav v tem, da pobija stanovsko in versko nestrpnost in sovraštvo, ki ne more za celoto nič dobrega narediti. Baš v naši državi, v kateri imamo katoliške, pravoslavne in mohamedance, je velike važnosti, da se ne razvnamejo verske nestrpnosti, ki bi celoto, državo, le slabile. Pa tudi s tem, da se jugoslovanska demokratska stranka ne zavzema samo za en stan, nego štiti koristi vsakega stanu, izvršuje v največji meri državno nalogo. Ako se posreči tej stranki, v kateri so zastopniki vseh stanov, plemen in veroizpovedanj, da se ublažijo nasprotstva med posameznimi stanovi, plemeni in veroizpovedanji, doseže nekaj tako velikega in važnega, da se bo moral vsakdo čuditi in priznavati njene zasluge. Zato pa je dolžnost vsakega poštenega, vestnega človeka, ki mu je kaj za našo državo, da dela z vsemi svojimi močmi za uresničenje teh nalog. Vsak razsoden človek lahko uvidi in vsakdanja izkušnja ga uči, da je v slogi, v skupnem delu moč in uspeh. Ako vsak na stran vleče, ali mesto da bi se sam poprijel dela, še druge od dela odgovarja ali jih ovira, se ne more iz tega nič dobrega roditi.

Program Jugoslovanske demokratske stranke.

O programu Jugoslovanske demokratske stranke je na seji izvrševalnega njenega odbora dne 21. oktobra obširno govoril dr. G. Žerjav. Navajamo najvažnejše misli iz njegovega govora.

Zahtevamo pred vsem edinstvenost države. Zlasti Slovenci smo po svoji zemljepisni legi, obdani od dveh sosedov, ki le prežita na naše ozemlje, v prvi vrsti navezani na močno državo, ki nas bo ne le hotela, ampak tudi morala ščititi.

S sedanjoupravo seveda nismo zadovoljni. Državno upravo je treba izdatno dekoncentrirati, t. j. razbremeniti osrednjo upravo in urediti samoupravo občin, okrajev in pokrajin. Ta samouprava bodi v skladu z osrednjo vlado pred vsem gospodarska, da bo ljudstvo imelo od nje korist. Naj pa se v samoupravi ne uganja brezplodna politika, ki le ovira gospodarski razvoj.

Šolstvo naj se enakomerno razvije in gre na breme države. Šola vrši vzgojo otrok brez strankarske politike.

Splošna brambena dolžnost se naj omeji na najmanjše število vojske. Vojska naj se zenači, pri tem pa obzirno postopa, oziraje se na dosedanje razlike pri vojaštvu.

Uradništvo bodi nezavisno od političnih strank ter vrši nepristanski in vestno svoje delo za državne koristi. Bodi pa pri tem gmotno osigurano, da more vršiti svoje veliko delo.

Vsi delujoči sloji naj se po svoji stroki družijo v skupine, v katerih bodo skrbeli za razvoj in uspeh svoje stroke in ki bodo po strokovnih svetih v oporo in kontrolo osrednjih in pokrajinskih uradov.

Zasebna lastnina naj bo zaščita. Občekoristna podjetja pa se naj poddržujejo in socializirajo, ako je pričakovati istega uspeha.

V ustavo se sprejmi pravica do dela z vzajemnim zavarovanjem za bolezen, starost in nezgode. Pravici do dela pa odgovarja dolžnost do dela, ker le s primernim delom se bomo mogli gospodarsko okrepiti.

Agrarna reforma se naj do konca izvede. Naj pa se nastopi tudi proti razdrobitvi kmetijskih posestev, ker tvori baš solidno kmetско prebivalstvo temelj naše države.

Razmerje do cerkve naj ostane dobro, versko prepričanje se mora spoštovati, pa naj bo katoliškega, pravoslavne ali mohamedanskega veroizpovedanja.

Proti zlorabi vere v strankarsko politične namene pa mora strankarska nastopiti,

V zunanji politiki hoče stranka priporočati, da se Jugoslavija zanašaj pred vsem na lastno moč. Gajiti moramo stike z vsemi slovanskimi rodovi, zlasti s Čehi.

Za neodrešene rojake moramo neprestano skrbeti. Narod mora priti do zavesti, da more Jugoslavija biti srečna šele, ko bo ves narod združen.

V notranji politiki hoče JDS obrniti glavno skrb finančnemu vprašanju. Dosedanje uravnavanje je povzročilo mnogo razburjenja in nezadovoljnosti. Krivo je temu slabo gospodarsko stanje, veliki dolgovi in izdatki, pa mali dohodki. Krive so pa tudi vlade, ki ne postopajo pri reševanju enotno in smotrno, nego se celo pobijajo. Pri rešitvi finančnega vprašanja je treba v večji meri izrabiti naše naravne zaklade, uvesti varčno gospodarstvo in odpraviti nerednosti pri finančni upravi.

Jugoslovanska demokratska stranka je že marsikaj dosegla v prid države in prebivalstva. Hoče po tej poti nadaljevati svoje delo in napeti vse svoje moči, da se vsaj najvažnejše zadeve rešijo zadovoljivo za naš narod.

Našemu kmetu treba pred vsem cenene obleke, obutve, razsvetljave, orodij, gnojil in galice. Zavarovati ga je treba za starost in bolezen.

Našemu obrtniku je treba rešiti delavni čas, preustrojiti njegovo stanovsko zastopstvo in ga podpreti v dobavi surovin in kredita.

Pri trgovcih je treba odpraviti razne ovire, s katerimi se ima boriti pri kupčiji.

Mestni sloji vzdihujejo pod težko prehrano in pomanjkanjem stanovanj.

Pri vsem svojem delovanju pa hoče Jugoslovanska stranka omiliti razredne in stanovske boje.

Gospodarstvo.

Trošarine prosto kuhanje žganja.

Listi so prinesli vest, da se počenši od 20. septembra v Sloveniji in ostalih novoosvobojenih pokrajinah ne bo več plačevala trošarina od tistega žganja, ki se bo kuhalo iz lastnih pridelkov in v lastno uporabo. Te ugodnosti pa ne bodo uživali razni lastniki žganjaren, ki razentega trgujejo z žganjem in drugimi alkoholnimi tekočinami.

V pojasnilo hočemo navesti določbo, ki pravi: 1. Dobo 24 ur je dovoljeno le tistemu kuhati žganje, katerega žgalni kotel drži 80 litrov ali manj; to pa le tedaj, ako se kuha žganje iz koščicastega sadja (izvzemši trnolice); kratko povedano: ako pri hiši ni več kakor pet članov družine, in ako se kuha vino, vinske drože, vinski ali sadni mošt, grozdje ali medica, vse to v kotlu, ki drži k večjemu 80 litrov, je to kuhanje žganja trošarine ali davka prosto.

Kdor bi kuhal žganje iz drnolj, trnolic, šipkovih jagod, jabolk, hrušek in ostalega pečkastega sadja, jagod, malin, robidnic itd. ter korenin in nestisnjenih vinskih tropin, zamore to storiti v še enkrat tako dolgi dobi, t. j. 48 ur. Za kuhanje žganja iz stisnjene pečkastega sadja (tropin) se določi trikrat tako dolga doba, torej trikrat 24 je 72 ur. Za kotle, ki držijo več kakor 80 litrov se določi razmeroma krajša doba.

Članom rodbine oziroma družine so prištevati le oni rodbinski člani in posli, ki so dovršili 12. leto in so v dotični hiši na hrani in stanovanju.

Za trošarine prosto kuhanje žganja si mora vsakdo preskrbeti dva izvoda prijavnega in preglednega lista, katera je treba v rubrikah 1 do 8 pravilno izpolniti; v rubriki 9 pa mora občinski predstojnik potrditi resničnost napovedanih podatkov ter pripomniti, da ni proti dovolitvi trošarine prostega kuhanja nikakih zadržkov. Z obema polama se

je prijaviti pri pristojnem oddelku finančne straže, kjer se mu bo določila doba trošarine prostega kuhanja.

Kuhati se mora, ako je to odobreno, nepretrgoma po dnevu in noči in brezpogojno samo v določenem času. Kuhati se sme samo v pripravljenem kotlu. V hiši, kjer se žganje kuha, se ne sme nahajati nobena druga žgalna priprava in nobena zaloga tuje alkoholne tekočine.

Kdor bi hotel prodati gotovi del žganja, katerega je kuhal trošarine prosto za domačo potrebo, mora to javiti pristojnemu oddelku finančne straže ter plačati pri svojem uradu trošarino za tisti del, ki ga želi prodati. Prekuhanega žganja ni prepovedano, a se mora istotako javiti oddelku finančne straže.

Dosedaj v Sloveniji veljavni predpisi o davka prostem kuhanju žganja stopijo iz veljave. Pred 20. septembrom izdana dovoljenja za davka prosto žganjekuho torej niso več veljavna in se izdajo od tega dneva naprej dovoljenja edinole po določbah nove naredbe.

Opozarjamo svoje čitatelje, da so v novi naredbi predvidene visoke denarne globe za tiste, ki bi jo kršili, vsled tega se naj natančno ravna po izdanih predpisih.

Tiskovine naj naročijo županstva skupno pri gospodarskem uradu delegacije ministrstva financ v Ljubljani. Cena I poli (dva lista) znaša 1 K. To radi tega, ker jih morajo prijavniki prinesiti deloma izpolnjene in potrjene od občinskega urada k oddelkom finančne straže.

* * *

Pazimo na letošnja vina! Letošnja bratva se je izvršila večinoma v izredno toplem vremenu. Toplomer je kazal v času od 20. do 30. septembra okrog 20–25 stopinj C. Zato je vino že vrelo takorekoč „v puti.“ Kdor je bral dva dni na eno prešo, bo potrdil dejstvo, da je prejšnji dan nabrano grozdje zavrelo v košu. Zato bo letošnje vino tudi hitro odvrelo, ker so dani vsi pogoji. Treba bo, da se vino takoj po končanem burnem vretju dopolni in da pazimo, da ne pride preveč zrakom v dotiko. Izkušnja in raziskovanja namreč kažejo, da so v takih slučajih tudi kislovne bakterije v moči in da začnejo takoj po vretju razkrajati alkohol, posebno kjer ni na razpolago potrebnih priprav za vrenje mošta. S pravilnim dopolnjevanjem se bomo tudi obvarovali pred „visoko barvo“ vina. Leta 1917 je mošt kazal iste stopnje sladkorja, toda brali smo dokaj pozneje in pri dokaj nižji toploti. Letos bo tudi glede pretoka drugi „termin“, kakor navadno.

Vinske cene rastejo od tedna do tedna. Pod 16 K se že težko kupi; za dobra in pozno brana vina se plačuje že do 20 K; za sorte pa celo do 24 kron. Vzrok tem vinskim cenam so: ogromni pridelovalni stroški za blago, prazne kleti, pičla bratva, izvrstna kakovost.

Produkte, ki so oproščeni uvozne carine, našteva Uradni list št. 117. Taki produkti so n. pr. razni stroji, nafta, bencin, premog, kemikalije, stavbni in tiskarski material itd.

Pivo iz Češkoslovaške bo težko tekmovalo z našim domačim, ker bo češkoslovaška vlada naložila na izvoz piva 48 do 50 češkoslovaških kron na hektoliter izvozne takse.

Nova tovarna. V Rimskih toplicah se je ustanovila tovarna za podpetnike in druge lesne izdelke. Poslovodje družbe so: H. Falter, graščak v Jurklostru, dr. A. Božić, odvetnik v Celju in inženjer Artur Hochstädter.

Za hitro zacarinjenje blaga, ki prihaja preko Maribora k nam, se je ustanovila posebna komisija iz članov prometnega ministrstva in carinarskega ravnateljstva.

Radikalno-kierikalna vlada in truppen fižol. Protić-Koroščeva vlada je svoječasno naročila iz Indije 200 vagonov fižola in graha. Posiljatev se je tako popolnoma izpridila, da je bil fižol nevaren zdravju. To je vlada dobro vedela, a kljub temu je fižol prodala zagrebškemu trgovcu kot dobro blago za 2,300.000 kron. Sedaj teče tožba proti vladi.

Oblačilno blago iz Poljske. Ker je upati, da se kmalu konča vojna med Poljsko in Rusijo, smemo pričakovati, da dohimo oblačilno blago iz poljskih tvornic, in sicer bi bilo to blago vsled nizkega kurza poljske marke ceneje, kakor ga dobivamo iz Italije in Češkoslovaške. En meter sukna iz Poljske bi veljal pri nas 300 do 400 kron.

Volilno gibanje.

Jugoslovenska demokratska stranka priredi čez 14 dni v Ptuj volilni shod. Na shod pride dr. Kukovec, Rebek in še tretji poročevalec.

Kompromis Samostojne kmetijske stranke ni uspel. SKS se je obrnila do drugih strank, da bi se pri volitvah zedinili za skupne kandidate. To pa ji ni uspelo. O klerikalni stranki itak ni bilo pričakovati, da bi se družila s kom, ker bi rada sama gospodovala, demokratska stranka pa ni mogla sprejeti vseh zahtev.

JDS za kmete. JDS je na svojem glavnem zborovanju uvaževala, da je največ prebivalstva kmetijskega (75%). Zato se je pri imenovanju poslaniških kandidatov na to ozirala in jih imenovala primerno število.

Program SKS se ne razlikuje bistveno od programa JDS, razen da družbi JDS v sebi vse sloje, SKS pa se omejuje na kmetijski stan. Ker pa je za reševanje državnih vprašanj potrebno velikih strank, je pričakovati, da bosta stranki pri teh vprašanjih enotno nastopili in se v doglednem času strnili v enotno stranko.

Ali je razumništvo potrebno? Sedanja doba ni kaj naklonjena razumništvu, krogom, ki delajo z glavo. Je preveliko skrbi za vsakdanje telesne potrebščine. Vendar kakor ne more biti telo brez glave, ki misli in vodi, tako tudi nobena stranka ne more biti brez duševnih voditeljev. In če se tudi posamezniki lahko z zasebno izobrazbo povzpno do visoke izobrazbenosti, ostane kljub temu resnica, da se razumnost bistri zlasti po šolah. Zato zahteva naš volilni zakon, da mora vsaj četrtina poslaniških kandidatov biti iz oseb, ki so dovršile kako visoko šolo.

Ali je JDS proti duhovščini? Nikakor! Hoče le, da ne imej duhovnik v posvetnih, političnih stvarih nikakih večjih pravic od drugih državljanov. Saj morajo drugi stanovi enako delati za državo in prenašati njena bremena, zato opravičeno zahtevajo, da imajo tudi enake pravice.

Volišča. Glavni odbor v Beogradu je v začetku tega tedna končal glavno preddelelo za volitve ter določil v posameznih volilnih okrajih volišča in predsednike volilnih komisij. V Ljubljani je 14 volišč, v ostali Krajnski 196, v našem mariborskem volilnem okrožju pa 260.

Glavni volilni odbor v Mariboru. Za predsednika našega volilnega odbora je izžreban Sava Cepović, sodnik velikega sodišča v Podgorici; za člana pa Tomaž Cajncar, predsednik okrožnega sodišča v Mariboru.

Kandidati klerikalne stranke na Štajerskem so: 1. Ivan Roškar, posestnik v St. Jurju v Slov. Gorici kot nosilec liste. 2. Karel Černež, mlinar v Framu. Dalje Anton Meško, posestnik v Lahojncih, Fran Pišek iz Orehove vasi, nadrevizor Pušenjak, urednik Fran Žebot. Kvalificirani kandidati so: dr. Korošec, dr. Hohnjec, dr. Jankovič, dr. Leskovar in dr. Ogrizek.

Sv. Marko niže Ptuj. Kakor povsod, se je tudi pri nas pričel političen boj. Dne 17. oktobra 1920 je imela „Samostojna kmetijska zveza“ shod v Bukovcih fara sv. Marko. K temu sta prišla tudi dva župnikova apostola, kjer sta hotela s svojo bistroumnostjo pred-ujati. O prvem apostolu bodi za sedaj povedano, da je bil strasten liberal. Ker pa mu je častita stranka navesila razna častna mesta in si sedaj mogoče domišljuje, da bo kandidat, minister, polagoma graščak, mi kmetje pa plačevali, izpolnjuje izvrstno apostolsko delo kot klerikalec. Drugemu ne zame-

rmo toliko, ker je že od nekdaj klerikalec, seveda zato, da bi postal oziroma je že gospod, ki se pred ljudstvom širokousti, pred župnikom pa se mu hlačice tresejo. Pač pa mu svetujemo kot cerkvenemu ključarju, da bi skrbel za popravilo v cerkvi in pogledal župnikove račune. Samostojna pa bo brez apostolov delovala naprej, ker mi kmetje ne maramo podreptih ministrov. Ob priliki zopet kaj povemo o markovskih ministrih.

Dopisi.

Urad Državne zaštite dece in mladine v Mariboru se je preselil iz Koroške ceste št. 1 v Strossmayerjevo ulico št. 26 (Deško zavetišče).

Javite se za stenografski kurz. G. prof. Alič bo podučeval stenografijo dvakrat ob večerih v tednu. Predpogoj vsega pisarniškega poslovanja je poleg stsojepisja stenografija. Za vsakogar je velike gmotne koristi, ako zna dobro stenografirati. Tozadevni razgovor 3. novembra t. l. ob 18. (6.) uri popoldne v gimnaziji (III. razred, I. nadstropje.) Prijave sprejema uprava „Ptujkega lista.“ Javite se!

Uredništvo.

Za Jugoslovansko Matico nabrala je Mervičeva Dora, učiteljica na okoliški šoli v Ptuj med otroki svojega razreda 53 K. Pojdite in storite tudi druge in drugi tako! — Znesek se nahaja pri upravnistvu „Ptujkega lista.“

Kako se dela. Slovenski uradnik v Ptuj prosi pri neki nemški rodbini za sobo, a je ne dobi, češ da jo rabijo za sebe. Kako utemeljen je ta izgovor, se spozna iz dejstva, da ima dotična rodbina 5 ali 6 sob, šteje pa 2 (piši in reci: dva) člana. Nekaj tednov pozneje je pri isti rodbini dobil nemški odvetniški kandidat dve sobi. Ko je ta odšel, je Slovenec še enkrat vprašal in dobil isti odgovor, ko prvič. Pa naj še kdo reče, da nemško prebivalstvo Ptuj in bližje okolice ne dela pasivne resistance glede stanovanj za državne uslužbence!

Da se omogoči otvoritev mestnega gledališča v Ptuj z rednimi tedenskimi gostovanji mariborskega narodnega gledališča, so darovali razen že izkazanih darovalcev: Industrialec Franjo Čuček 2000 K, Hranilno in posojilno društvo v Ptuj 1000 K, veletrgovec Alojzij Senčar 500 K. Velikodušnim darovalcem gre najtoplejša zahvala! Posnemajte!

Mestni kino Ptuj. V petek 29. oktobra ob 8. uri, v soboto 30. oktobra ob 8. uri, v nedeljo 31. oktobra ob 6. in ob 8. uri Boccaccio. Pikantna veseloigra v 4 dejanjih. V glavni vlogi čarobna Ica Lenkeffy. Nazaslišana krasota dekoracije. Neštevilni pikantni prizori. Velekomično! Kako se rešimo žensk?? Veseloigra. Ne zamudite krasne predstave! Mladini pod 16. let je obisk prepovedan! Ravnateljstvo Mihael Murko.

Pripravljalni odbor za dobavo elektrike v Ptuj nam poroča, da je akrenil vse potrebno za napeljavo električnega toka na progi Maribor-Varaždin. Že v teh dneh bodo izgotovljeni načrti in proračuni. Ker gre za veliko napravo, niso mogle tvrdke izgotoviti teh načrtov do konca septembra, kakor je bilo obljubljeno. Ko bodo načrti in proračuni predloženi, se bo takoj vršila seja, ki bo imela sklepati o financiranju podjetja. Zamudilo se do sedaj ni nič. Naj bo javnost prepričana, da izvrši pripravljalni odbor čim najvestnejše svojo dolžnost. O vsakem važnem ukrepu bo občinstvo točno obveščeno.

Požar. Dne 11. t. m. popoldne zgorelo je posestnici Tereziji Krofi v Grajenšaku, občine Vurberg, gospodarsko poslopje z veliko množino sena in slame, ter gospodarsko orodje, oprava in koruznica. Škoda se cení blizu 150.000 K. Zavarovano je bilo za 2880 K. Povzročitelj požara je bil 5 letni fant Jožef Korošec, ki si je zakuril tik koruznice.

Seznam telefonskih naročnikov za Maribor, Celje, Ptuj in vse manjše kraje na Koroškem, Štajerskem in v Prekmurju je izdal anončni in informačni zavod Vedež, Maribor, Gregorčičeva ulica 6. Knjižice se naročijo di-

rektno pri zavodu ter stanejo: Pri predplačilu 1 izvod 10 K, proti povzetju 1 izvod 20 K.

Politične vesti.

Grški kralj umrl dne 25. oktobra. Ko se je l. 1917 moral odreči prestolu grški kralj Konstantin, je zasel prestol njegov drugi sin Aleksander, rojen l. 1893. Vodilni grški krogi so začeli razpravljati o nasledniku. Pojavila se je tudi misel, naj bi postala Grška republika. Ali Venizelos, ki je ustvaril sedanjo Grško in vodi njeno politiko, je odločno proti republiki, češ grški narod še ni zrel za njo. Grška naj ostane demokratska kraljevina.

Premirje med Poljaki in boljševiki se je sklenilo 18. oktobra in so bile ustavljene vojne operacije na vsej fronti.

Habsburžani na vidiku. Habsburžani bi radi prišli zopet na prestol. Na Ogrskem so resni kandidati, da jih izvolijo za svojo vladarsko hišo. Pa tudi v Avstriji imajo mnogo upa. Klerikalci so jim itak naklonjeni, razni dostojanstveniki in aristokrati pa bi zopet radi oživel v nekdanjem sijaju. Pri sedanjih volitvah pa je krščansko socialna stranka dobila večino.

Borojevičev pogreb na Dunaju, kamor so ga prepeljali iz Celovca, so izrabili vojaški in civilni dostojanstveniki, da pokažejo nekdanjo slavo cesarskih dvorjanikov in generalov. Med njimi je bil tudi zadnji predstojnik dvorne pisarne Karlove, prosluli Schager, znan po svojem sovraštvu do Slovanov.

Šušteršič se bliža! Poročajo, da se nekdanji vseмогоčni vodja klerikalne stranke, ki je dosedaj v Švici deloval za Karla, vrne bliže nam in se naseli v Celovec. V Celovec bi bil bliže svojim somišljenikom po Kranjskem in bi laže deloval, da bi se vrnil na Kranjsko in sploh v Slovenijo oni zloglasni časi, ko je z brezsrčno korupcijo zastrupljal vse naše javno in gospodarsko delovanje.

Dr. Korošec je podpisal finančno uredbo. Klerikalci so po svojih listih in shodih odločno izjavljali, da ne priznajo finančnega zakona in rajši povzročijo krizo. Ali ko se je govorilo v ministrskem svetu o tem zakonu, Korošec ni ugovarjal in je bil finančni zakon soglasno sprejet. Šele ko bi imel Korošec zakon podpisati, se je začel obotavljati. Vendar pa ga je nazadnje rajši podpisal, ne go izstopil iz vlade.

Društvene vesti.

Novo pevsko društvo „Zarja“ v Ptuj bo pelo nagrobnice na Vseh svetnikov ob 15. uri popoldne na slovenskem pokopališču v Rogoznici. — Isto društvo bo imelo svoj ustanovni občni zbor v sredo dne 17. novembra 1920 ob 20. uri v Narodnem domu v Ptuj.

Razno.

Mariborska carinarna izdaja tiskovine za izvoz kot priloge voznim listom samo v cirilici in zahteva tudi njih izpolnitev v cirilici. Zoper tako samovoljno postopanje voditelja carinarne odločno protestiramo. Mi hočemo biti v državi popolnoma enakopravni in ne čemo trpeti prav nikakega protežiranja ene- ga plemena nad drugim.

Umor. Iz Žetal nam poročajo 21. t. m.: Mlada žena obč. svetovalca in cerkvenega ključarja Jož. Kitaha je ubila svojega prilet-nega moža, s katerim ni mogla več skupaj živeti. Poročena je bila 8 mesecev. Morilka je bila pred poroko vodilna članica tukajšnje Marijine družbe ter na glasu, da je posebno pobožna. Njen čin je vzbudil med kmečkim ljudstvom veliko senzacijo. Kitahovo so od-peljali v zapore mariborskega sodišča.

Falska elektrarna. 18. oktobra je bila podpisana med švicarskimi in jugoslovenskimi interesi pogodba glede elektrarne na Fali.

Po izgredih povzročena škoda v Mariboru znaša približno 1 in četrt milijona kron, kakor je to ugotovila policijska komisija. Oškodovanih je skupno 98 strank za 50 do 250 tisoč kron. S tem so ovržene trditve, po katerih bi naj škoda znašala več milijonov.

Naše žito za Nemčijo. Zadnji čas so prišli trgovci iz Nemčije v našo državo, da kupujejo zlasti v Banatu žito za Nemčijo, kjer je v tem oziru veliko pomanjkanje in bodo morali do prihodnje žetve uvoziti vsaj dva milijona ton žita (200.000 vagonov).

Nova lekarna pri Sv. Lenartu v Slov. gor. Zdravstveni odsek za Slovenijo in Istro v Ljubljani je podelil lekarniško koncesijo za Sv. Lenart v Slov. gor. mag. pharm. Bogdanu Devideju.

Smrtna kazen za tihotapce je uvedena v Češkoslovaški. Obenem je razglašen v obmejnih krajih preki sod za tihotapce.

Orožnih vaj ne bo več. Vlada je odredilo, naj se vojnih obvezancev ne kliče več k izrednim orožnim vajam. Že vpoklicani se prav kmalu odpuste.

Nov most čez Muro so že začeli graditi pri Veržuju. Most bo edina zveza s Prekmurjem.

100.000 vojnih ujetnikov iz bivše Avstrije in Nemčije je še vedno v Sibiriji. Ti nesrečniki bodo morali torej tam še enkrat prezimiti.

Kdor je bil zavarovan pri tujih zavarovalnicah, a je vsled vojne zaostal s plačevanjem, ima pravico, da obnovi zavarovanje do dne 16. t. m. (plačati mora zaostale premije in pet odstotne obresti) ali pa lahko zahteva do dne 16. julija 1921. vrednost police, kolikor je znašala do dne, ko se je pogodba razrušila.

Silni novi davki še niso veljavni, ker mora priti državni proračun, ki ga je tudi minister in vodja SLS. dr. Korošec podpisal, še poprej pred finančni odbor. Ker pa tudi mežem v finančnem odboru ne zaupamo, zahtevamo z vso odločnostjo, da novi davki ne stopijo v veljavo poprej, dokler ne odobri proračuna narodno predstavništvo, ki bo izvoljeno tudi s sodelovanjem kmetov, katere novi davki groze udušiti.

Prodajo se:

tridelne s pločevino (bleh) obita vrata.

Vprašati pri J. HONOMICHL, Jurovec.

Gostilna

se vzame v najem. Ponudbe naj se blagovolijo poslati na J. M. hotel „Beograd“ Slovenjgradec.

Na prodaj

150 metrov la bukovih drv in 12 hl la vina letnik 1917. Vpraša se pri g. A. STANITZU, Breg pri Ptuj.

Otvoritev mehaniške delavnice.

Slavemu občinstvu vljudo naznanjam, da sem odprl v Ljutomerski cesti štev. 18

mehanično delavnico

za popraviljanje avtomobilov, motorjev, koles, šivalnih ter pisalnih strojev. Obče vsa mehaniška dela. V zalogi bom imel posamezne dele. Vse gori navedene stroje bom priskrbel po najnižji ceni. — Podpisani sem si zadobil toliko izkušnje, da čem slavno občinstvo z delom najboljši zadovoljiti, kar se bo izvršavalo solidno in po najnižji ceni.

Priporočam se za obilen obisk s spoštovanjem

Josip Prošnik, mehanik.

OBJAVA.

Izmišljeno govorico o gdč. učiteljici **Josipini Simončič** in gosp. rešpicijentu **Polaku** s tem radovoljno preklicujem.

Sv. Andraž v Hal.

Marija Pavlošič.

NAZNANILO.

Naznanjam sl. občinstvu, da sem otvoril **krojaško delavnico** ter izvršujem vsakovrstna dela kakor n. pr. Saco, športne, zimske površnike, salonske obleke in vsa druga dela po najnovejših modelih.

Za obilen obisk se priporoča **Gustav Gajser, Ptuj, Prešernova ul. 10.**

Prva jugoslov. tovarna za usnje in čevlje na Bregu pri Ptuj **kupuje svinjske kože**

po najvišjih cenah. Sprejmejo se v

tovarni na Bregu, pri usnjariju g. Francu Potočniku, Minoritski trg štev. 3 in v trgovini Josipa Piricha, Hrvatski trg.

Izgubilo

se je 9 dehorjevih kož. najditelj je naj odda proti dobri nagradi v upravnistvu lista.

Prva jugoslov. tovarna za usnje in čevlje na Bregu pri Ptuj **sprejme več učencev**

za fino galanterijo. Dečki morajo imeti primerno izobrazbo, če mogoče meščansko šolo.

Panonija v PTUJU

izdeluje po konkurenčnih cenah z modernimi amer. stroji vseh vrst vijake, dele strojev in aparatov, vrši popravila teh ter dobavi iz inozemstva industrijalne izdelke.

Naznanilo.

Podpisani naznanja cenj. občinstvo v Ptuj in okolici, da je poleg svoje mesarije otvoril tudi

prekajevalnico in klobasičarno in priporoča vsake vrste klobase in prekajeno meso.

Za obilen obisk se priporoča **Franc Podgoršek, mesar v Ptuj.** (poprej Luttenberger.)

Stavbinska družba Treo & drugi se priporoča.

Miši-podgane - stenice - ščurki

in vsa golazen mora poginiti ako porablja moja najbolj preizkušena in splošno hvaljena sredstva kot: proti poljskim mišim 10 K, za podgane in miši 10 K, za ščurke 20 K, posebno močna tinktura za stenice 12 K, uničevalec moljev 10 K, prašek za uši v obliki in perilu 10 in 20 K, proti mravljam 10 K, proti ušem pri perutini 10 K, prašek proti mrčesom 10 in 20 K, mazilo proti ušem pri ljudeh 5 in 10 K, mazilo za uši pri živini 6 in 10 K, mazilo proti garjam 12 K. Pošilja po povzetju **Zavod za eksport**

M. JÜNKER, ZAGREB 112, Petrinjska ulica 3.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Ptuj.

Delniška glavnica in rezerve okroglo 95.000.000.—

CENTRALA V LJUBLJANI.

PODRUŽNICE v Splitu, Celovcu, Sarajevu, Gorici, Celju, Mariboru in v Borovljah.

Obrestuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3½% brez odpovedi, proti 3 mesečni odpovedi s 3¼% čistih.

Daje trgovske in aprovizacijske kredite. Izvršuje vse bančne transakcije.